

Título: *Literatura galega. Aportacións a unha Historia crítica.*
Autor: Anxo Tarrío Varela
Editorial: Xerais, Vigo, 1994
Colección: Universitaria. Manuais.
Núm. páxinas: 578
Tamaño: 13 x 21 cm.

A saída á luz destas *Aportacións a unha Historia crítica* da Literatura galega, do profesor Anxo Tarrío, constitúe un dos feitos máis salientables do momento no eido das nosas letras. Este novo libro, cume dun enorme afán de recolleita de datos, asimilación de lecturas, reflexións analíticas e teóricas, tivo que xestarse, por forza, ó longo de anos de minucioso e lento traballo.

No seu limiar subliña o autor as directrices da obra, que non foron outras que as de percorrer, nunha pormenorizada visión, a Literatura galega dende o Rexurdimento ata os nosos días, sen renunciar á síntese da "Época medieval" e "Os séculos escuros", cousa que fai cunha grande sensibilidade, sementando entre os comentarios delicadas mostras da nosa antiga poesía.

O apartado correspondente ó "Século XIX" lembra o fusilamento de *Os Mártires de Carral*, como base do "proceso de reconciliación de Galicia ata hoxe mesmo" e vai seguindo os

pasos previos ó Rexurdimento, tra-los que personalidades como Rosalía, Pondal e Curros Enríquez, facendo renace-la lingua, reconstrúen o país. Nos estudos sobre elas, o mesmo ca sobre outras posteriores xa consideradas clásicas, tenta Anxo Tarrío borrar tópicos, resume o estado actual das cuestións e abre novas e suxeridoras canles. O lector sabe xa, dende a Introducción, que non é este un conxunto de biografías nin de datos históricos máis ca no estrictamente esencial; evítase así a prolixidade do que resulta doado consultar noutros textos. Como remate do XIX pásase unha ollada polo nacemento do conto e da novela, do ensaio e da literatura dramática.

Dous son os períodos que se consideran antes da guerra civil española -a Etapa agrarista ata 1916 e a Época Nós, de 1916 a 1936-, e un, en dúas partes, despois dela -de 1936 a 1975 e de 1975 ata hoxe-. Sobre o "Século XX" versan moitas páxinas desta obra, organizada por xéneros, xeracións e temas. Conclúese cun nutrido repertorio biblio-

gráfico de estudos xerais e por épocas, revistas e periódicos, dictionarios e enciclopedias, antoloxías e ensaios; non falta un índice onomástico que facilita o manexo do libro, pródigo tamén en referencias a escritores e investigadores estranxeiros.

Atopámonos, sen dúbida, diante dunhas utilísimas *Aportacións...* que desbordan datos e novidades ata agora agachadas ou espaxadas. Ó noso xuízo, os valores máis notorios áchanse nas alternativas cara ó preestablecido que amosan as orixinais lecturas dalgúns valores consagrados, na atención constante ó papel representado pola prensa e as revistas no que atinxe á difusión da literatura galega -as numerosas notas son fonte indispensable para desenvolvemento de futuras investigacións-, nas referencias ás editoriais que foron e seguen a ser firmes puntais da nosa cultura e, xa dentro dunha viva actualidade, na crítica de textos dos derradeiros anos, sobre moitos dos que, por seren tan recentes, pouco ou nada se escribiu. Todo o enumerado supera a rixidez propia dun material teórico pola amenidade estilística e a rica variedade verbal á que Tarrío nos ten afeitados.

O enfrontarse coa tarefa de seleccionar entre os creadores xoves aqueles dunha meirande representatividade, xulga-las súas obras e mesmo decidir canta importancia -aínda en liñas- merecen no *corpus* das *Aportacións...* leva consigo, quizais, un certo sentimento de desacougo ante o que teña que dici-lo

futuro, e o tremendo risco de sobrepoñer a sinceridade e a coraxe dunha análise obxectiva a calquera outra consideración de máis humana natureza. A dificultade de mante-lo distanciamento requerido para conseguir froitos rigorosos debeu de ser moita, sospeitamos que ás veces tensa, e iso, se cabe, engade méritos a este amplo manual, tan esperado como necesario.

Ofrécesenos, pois, unha historia da nosa Literatura que abarca ata hoxe, malia as dificultades das que é consciente o autor polo que se refire á necesidade de condensación -non era este o lugar para tratamentos monográficos-, ó número actual de escritores e á forzosa carencia de perspectiva. Pode haber lectores que consideren que algún nome falta ou sobra, outros non compartirán algunha das opinións emitidas -sempre razoadas e fundamentadas na historia, a teoría e a crítica literarias-; pero isto é cousa non só inevitable, se non desexable nunha empresa de tales peculiaridades. Lonxe de promover indiferencias, este esforzo do profesor Anxo Tarrío abrirá fecundas portas ós novos estudos. Ó noso parecer, esa é unha das esperanzas latentes na xénese de tan duro traballo. Se algo ninguén ousará discutir é que, de aquí en diante, non haberá achegamento posible a unha panorámica da Literatura galega que non pase por este libro.

Ana María Platas Tasende